

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

NE MEA TA I RUMGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONKEE, MANE, NOWEMA 1, 1880.

TE PANUITANGA.

Ei nga tangata o whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi au te re a to ki te Koeti hei whakawa i o ratou take.

Te Ahi Hauhau, tenui kia mohiotia ai, ko te take o tenei te ariki nui o te Rātana i ratou nei, ki nui pili whenua e mau nei i te rārangi teauria, ka wākauaia a io 29 o nga ra o Nowema, 1880, e te Koeti Whenua Maori, ki Tapuechururu, Taupo. Ko nua tangata katoa e whai tikanga eha mea ana wherua eae koreke ki reira.

Ka oti te whakawa, ka pūnā te Kāwana Kāpiti ki te hūngra i kīreti tama. Iha e te Kāpiti kōroko, he timo whakaoīinga tēna; e kore raua e tī a hie peko mai tetahi tangata ki riuri. Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tūluru i Tauranga.

Ko e Wheaua Maori,
Akarana, Oketopa 18, 1880.

F. T.,
Te Kaituhituhu.

Ko nui i ngā e nga Kaitomo.

Nga īpōe o nua whenua uta
te Tekiwa hoki.

Nga rā.

Topia Turon, Heperi Piki-
rangī, Hataraha Te Whetu,
Te Hau Paimarire

Rangipo, e tata ana ki Patea,
Taupo

Timata nai ki Oamatangi manu moro atu ki te
puau o Te Watapū, i nui atu ki te puau o
Te Tūngarukakum, i nui atu ki te puau o
Kaitapa, haere i roto i Haukipu manu atu ki
Ruhirahi, Nihohine, Te Jwera, haere tonu i
roto i Haukipu, Puponga, Waitohunga,
Mourca, Te Paatiaiwia, Te Rerewapiko,
Pabekēbēke, Te puau o Flangaranitawhirī,
haere i roto i te awa ki te matapuna, manu
atu ki Pukerianu, ka whai ki te matapuna
o Nānumui, manu atu ki te matapuna o
Mahara, haere i roto i te awa ka puta ki
Hautapu, haere i roto i te awa ki te puau o
Manganate, haere i roto i te awa o Hautapu
ano te puau o Raukura, haere i roto i te
awa, a, te matapuna, ka tutaki ki te wea,
haere i runga i te raina tae noa ki te mutu-
nga mai Makomako, haere i roto i te awa ki
Moa, Whanganui, manu atu ki Te Rei, ki te
timatangā.

Te Watini, Te Roira Pahu-

Orakeikorako, e tata ana ki
Tapuechururu

Kei te mapi nga rohe.

Ko nga ingoa o ngā Kaitono.	Nga ingoa o ngā whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
Wercwere Te Rangipumamao, Te Raugi Tahau, Rangataua, Ngawaka, Te Kapua, Te Waru, Te Hira Te Rangipumamao, Kiriwera, Mamapoto, Hemopo Te Rahui, Rokino, Te Whare, Wikitoria Te Korohiko, Mere Hape Taina Te Wai, Kataaina Ngaruhe, Wiremu Keepa, Kopura Rangitunoa, Hiria Rangimarama, Menehira Te Umu, Eru Paewhakarongo, Wi Katene, me etahi atu	Umupapamaru, e tata ana ki Taupo	Kk timata i te matapuna o Punaketoru, ka whati ki te raki, Te Tawa, ka marere ki Ripia, Te Tuki, Te Whakarakoru, Te Taiki, Mohaka, Pupuharau, ka piki i te au o Mohaka, ka whati ki te Hauauru, ka whiti Manuka, Horatupuni, ka hiki ki uta, ka haere i runga te raina o Ripia, Te Matai, Pukekorokio, Ruatara, Kaimatangi, Paheketanga-o-Werewere, ka kati ano ki Te Umupapamaru.
Rangitahau, Te Rehu, Wikitoria Te Korohiko, Eru Moho, Ngahu, Kiria Tauranga, Te Mataahi, Ngarapu, Hurihia, Tarati Wata, Mere Wata, Maata Wata, Ngahiraka, Rangiaho, Akuhata, Ngahoro, Te Heuheu, Werihana, Pakira, Ngamibi, Paora, Retechia, Peaea, Ngawaka, Eru Pai, Te Whare, Hiria, Te Kooti, Himiona, Ihaka, Wi Katene, Eru Etu, Ora Taniko, Te Whiwhi, Hirae, Tukorehu, Tiriaki, Ngakirihī, Hamua, Tawhirau, Hori Tauri, Heketenī, Tuahuri, Ene Te Whare, Tokotahi, Kerei, Ngariki, Te Heko Tahau, Wira, Te Kau, Ani Mermere, Hepora, Taeho, Ngae-kiho, Ranginui, Ngakutu, Rangikapipi, Hera, Rea, Puna, Taani, Enoka, Rawhira, Ngahiwi, Ngawaati, Turei, Taha Marae, Winiata, Kahutauiko, Hoatu, Epia, Te Raukohu, Pirihira, Hori Wia, Raihania, Haima, Te Wanirau	Waiharuru, e tata ana ki Taupo	Ka timata i te puaha o Waiharuru, haere i roto i te awa o Hinemaiai, ka hua ki runga ki Pariangonahaka, Tauranga, Te Ranginui, Te Tokowhaekua, ka hoki ki uta ki Totarapua, Tukupao, Hauetemaro, Te Wekanui, Tahaepa, Tautauro, Te Araaki, ka kati ki te timatanga ki Waiharuru.
Werewere, Rangitahau, Ngawaka, Rangitaua, Te Kapua, Te Waru, Akuhata, Ngahoro, Te Heuheu, Pakira, Te Konui, Hurihia, Tarati Wata, Meri Wata, Ngamatoa Wata, Pukapuka Te Korohiko, Pura Ngahiraki, Te Whare, Eru Pae, Te Ruhutai, Wiremu Hapi, Minihera, Hemopo, Hohepa, Te Rutene, Maniapoto, Motu Taiko, Kere Wera, Te Rohu, Taina Te Wairaroki, Ngaruhi, Te Raugipumamao, Te Ruru, Hamuera, Takierua, Matewai, Ranginui, Matenga Hapi, Wirihana, Mihi, Ngakutu, Te Rangikapipi, Te Karu, Himiona, Ngakikihi, Te Wanikau, Te Akau, Ngawaati, Wi Katene, Tamihana, Pari Mihi, Pareteko,	Te Ahikokoreki, e tata ana ki Taupo	Ka timata i te teihana i waho o Mangatoitoi, Te Ahikokoreki, Te Whakatakaunga, Te Mako, ka haere i te huanui o Kabukar a Te Pa-o-Werewere, Te Arero-o-Wairangi, Waitahanui, ka whati ki te Tuaraki, ka eke ki te raina o Tauhara ki Waenganui, ka haere i te raina ki te Hauauru, Te Paritotara, Mangaiti, ka kati ano ki te timatanga.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
Hunia, Waka Te Arakai, Te Haehae, Tawhirau, Hamieta, Kirinepu, Wira, Titihuia, Momae, Te Haki, Rokino, Te Raroa, Rangitikaiho, Kipa, Miria Rangia-wateaha, Te Iriroa, Niko, Te Maki, Wi Kepa, Pareawa, Tukorehu, Ripa, Kapo, Ngata, Te Whata, Mihi Peka, Te Pohipi, Reremo-rehua, Te Orama, Huriwaka, Momae Titari, Haumu, Nera, Parikaui
Ngawaka, Raugitahau, Rangitana, Te Kapua, Te Hira, Ngahaki, Rangiaho, Aku-hata, Ngaboro, Te Heuheu, Pakira, Hurihia, Tarati Wata, Mere Wata, Mata Wata, Ngahiraka Heria, Te Whare, Te Ranginui, Rangikapipi, Te Hiko, Pukapuka Te Korohiko, Wirihana, Ngamihii, Wi Katene, Kaitarama Rongoiti, Momae, Kirihora, Parakane, Te Awhio, Kopura, Mere-mere, Menihira, Wairaroki, Rokino, Pari, Kepa, Te Hua, Kiriwera, Whakarongo	Wharetokoaripia, e tata ana ki Taupo	Ka timata i Te Aputa, Turopu, ka whiti ki Te Tuhana, Tuhorea, Te Otupua, ka heke ki roto ki te awa o Mohaka, ka tae atu ki Ngaawapuru, ka hiki ki uta ki Te Pateta, Te Maatai, ka makere ki te awa o Ripia, ka heke ki uta ki Te Pukamanokio, ha haere i runga i te raina ki te teihana o Mokooro, Te Tuhana, Ngapoatu, Te Mata, Punaotirikahu, ka haere i roto o taua awa ki Te Aputa, kei Rangataikei, ka tahi ka kati ki te timatanga ki Te Pahou.
Hare Te Kume, Hemopo Te Pokuru, e tata ana ki Taupo		Te Matai, Waipapa, Te Mapou, ka kati ki te raina o Oruanui, haere tonn i runga i taua raina ki Te Ahorua, ka whati, Te Onepu, ka haere Te Umutorino, Otamarako, ka whati ka haere Torangaakura, ka haere i te raina o Te Hukui, ka kati ki te timatanga ki Te Matai.
Rawiri Kahia, Hariata Taihoa Mere Hapi, Kataraina Ngaweherua, Te Rehutai, Eru Te Moho, Hoeta Te Hata, Pekamu Pataua, Te Kepa Te Taeahu, me etahi atu	Te Tapuiomaruahine, e tata ana ki Taupo	Ki te taha ki te Rawhititi ko te awa o Ngaruroro, ki te taha ki Hauauru ko te hiwi o Tahunui, ki etahi taha ma nga raina ruri.
Rangitahau, Taina Te Whetu, Kataraina, Pukapuka Te Korohiko, Werewere Te Rangipumamao, Te Kapua, Rangitaua, Ngawaka, Rokino, Kepa, Te Whare, Eno, Rangiaho, Akuhata, Ngahoro, Te Heuheu, Kerewera, Hurihia, Tarati Wata, Meri Wata, Te Ranginui, Wiremu Hapi, Tari, Momae, Kiriora, Te Peea, Te Akaa, Meri Ku, Niko, Ka Te Kutu, Taiawhi, Parikani, Rangikapipi, Rangitekaiho, Te Hiko, Te Poia, Te Raroa, Mere, Meri Hapi, Te Kano, Wira, Hemi Whitu, Rangitetia, Rangipumamao, me etahi atu	Te Matae, e tata ana ki Taupo	Ka timata i Te Makiakia, ka haere i roto i te awa o Ripia ka Ihupiri, Te Waikinakitanga, Waipapa, Ruangaawa, ka kati ki te raina o Te Ritiowharetotoaripia, ka heko ki uta ki Te Patete, ka makere ki Kakariki, ka haere i roto i Te awa o Mohaka, ka kati ki Te Taiko, ka heke ki uta, ka haere i runga i te raina o Pakatutu, katahi ka kati ki te timatanga ki Te Makiakia.

Ko nga ingoa o nga Kaiteno.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
Werewere, Rangitāhau, Ngawaka, Rangihau, Te Kapua, Te Hira, Te Wānū, Iru Tabau, Puro, Huribī, Hiria, Wikitoria Te Korohiko, Te Wharo, Taina Wairoroki, Ngāruhi, Akubate, Horomaro, Wiremu Rangimini, Hohepa Hinerau, Te Rūtene, Ngamutu Mōtaikai, Ngahoro, Hamuera Takuvua, Whakarongo, Minchira, Kiriwera, Rokina, Te Rangipumāmo, Te Kura, Hunua, Matēwai, Te Waka Matēkai, Te Rohe, Mere Ku, Pani Hāni, Mata-nū Hāpi, Pare, Mātē, Ngahiraka, Te Hiko, Pare Te Ko, Mōtē, Kahi Taniko Taibo, Ngaekeiho, Tūnara Blateren, Te Ihuahu, Wiri-hau, Vi Kātene, Mīriamā Te Rōwai, Pare Te Torea, Aperāwina Te Kume, Wintimoa, Rangimahauhara, Ngahero, Te Itūneu, Pakira, Tāwī, Wānā, Mōri Watu, Sūta Wānā, Tāwhina Te Ātua	Omupamareu, e tata ana ki Taupo	Ka timata i Ngaporeatu, ka haere i te raina o Wharetoto, Morekoro, Mōtukorokio, ka makere ki Ripia awa, ka heke i te au o Eripia, Te Tawa ka heke ki uta ki Te mata-puna o Punakitoru, ka haere ki Umupamaro, Te Pabeketanga-o-Werewere, Kaipo-poia, ka kati ano ki te timatanga.
Te Pāpū, Pūpūrā, Te Mo Pohihi, Te Pēpēki, Pātororau, Te Rā, Te Rāmū, Pīpī Te Rā, Te Rārere Pohihi, Te Rā, Te Rārere, Riwiri, Te Rā, Te Rā, Te Aro, Te Rā, Te Rā, Te Rārāua, Mīriamā Te Tārau, Merania Te Tārau, Rāuta Hinohohi, Kātīra Te Piripi, Arauwhā Te Muverā, Horihau, Tātāmā Tūtāpa, me etahi atu	Te Hangihangi, e tata ana ki Taupo	Ka timata i Te Whangaiotetua, ka haere i te taha o Okauka, ki te awaawa o Te Onepu, putu atu ki Te Tahuatao, Ngarakauaputa, kātīri i Te Tīkekarika, Whāvanū-iwihihi, Tūwhācūpuru, Viāshanou, ka kati ki te raina o Oinatāi, ka haere ki rāngā i taua rāua ki Te Whangaiotetua.
Erōri Čer-ki-ka, Rēmepo Hikari ur, Rēpō Te Hēnā, Aperāwina Te Torea, Te Ruawhātahau, Kātīri Te Poka	Te Pokuru, e tata ana ki Taupo	Ka timata i te peke o Te Hukui i Toranguea, ka haere i te raina o Te Hukui, Ngārikikā-tiki, Te Matāi, Wāipapa, Ngawāpūnurua, Pokotauia, Te Mapou, ka kati ki te peke o Oruanui, haere i runga i te raina o Oruanui, Te Ahorua, Te Pokuru, ka whati ki te Marangū ki Te Whakahīwihi, ka haere i te awaawa o Te Onepu, Te Umtorine, Te Mapou, Te Ngunguru, Tirotirowhetu, ka whai atu ki te peke o Te Hukui ki Tarāngura.
Te Rangitāhau, Werewere Rangipumāmo, Taina Wairoroki, Taipoa, Kepia Matenga, Eru Ākaho, Kepia Matenga, Kawiri Kāhia, Mere Hāpi, Hiria, Whakarongo, Tābāu, me etahi atu	Te Iringa, e tata ana ki Taupo	Ka timata i Te Iringa ka haere i runga i te hiwi o Kaihanawa ki te Marangai, Te Tukutukunkaha, Otiheihei, ka whati ki te Tonga, ka rere i runga i te raina hoko o Tāherua, Ngāmu-o-Paretuuri, Kaiipo, Oamaru, ka rere i te raina hoko o Mohaka, Te Rāngā-a-Whakarua, ka whati ki te Kānau, ka rere i runga i te raina o Te Whangatikitiki, ka whati ki te Marangai, ka rere i runga i te hiwi o Kaihanawa, Te Pahoretanga, Tūringēne, Okuratawhiti, ka kati ano ki Te Iringa.
Rawiri Kāhia, Mōri Hāpi, Hami Pehiroa, Eru Te Molō, Hoesta Te Hāta, Pokamu Patana, Ririmū Te Rakato, Tāhau, Paurimī Karamū, Hāriata Taihoa, Katarina Ngawherua, Werewere, Te Rehutai, me etahi atu	Mangatainoko me Tapapa, e tata auā ki Taupo	Ko Ngaruroro awa ki tetahi taha; ki Mohaka awa ki tetahi taha, ko Te Kaweka tetahi taha ko Oamaru awa ki tetahi taha.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Nga robe.
Maora Kawepo, Eruini Te Tau, Te Heuheu, Enoka, Tikotahi Pekamu, Hori Tauri, Tawhi Te Tau, Eru Moho, Pipi Haruru, Peni Hikopo, Rawinia Hohepa, Kumeroa Hinepoto, Karatea Rotu, Pekamu Ranga, Raroa Taranui, Rawinia Koao, Hohepa Paioneone, me etahi atu	Waipapa, e tata ana ki Tokaanu, Taupo	Te Aratekateka-a-Karihi, Te Paruparu-a-Hinemaru, Hangareto, Kakatunuata, Tahumae, Te Tapaeoturehu, Te Tarewanga, ka whati whaka te Tonga, Taumatakareturetu, Pongarara, ka whati ki te Marangai, Te Takapau, ka rere i te hiwi o Te Pohatukairoa, ka whati ki te Rawhititi, ka ungu tuano ki Te Aratekateka-a-Karihi.
Te Kawana ...	Mangatainoko ...	Ka timata i te puaha o Te Awapurua, ara o Ngaruroro awa, haere tonu Te Pukekikorua, Mangatainoko, rere tonu i roto i taua awa ki te awa o Mohaka, rere tonu i taua awa ki te puaha o Makino, ka ahu ki runga i te awa o Makino, katahi ka haere ki te rohe Hauauru o Kaweka, kite awa o Ngaruroro, ka ahu ki runga i te awa o Ngaruroro, ki te puaha o Te Awapurua, ki te timatanga.
Te Kawana ...	Tapapa (Mohaka)	Ka timata i te tutukitanga o te awa o Ngaruroro, ki Te Awapurua, rere tonu i te awa o Ngaruroro ki Makorako, Manawaeruku, Te Makahakaha, katahi ka whiti ki Waio-tupuritai, ki te awa o Omaru, rere tonu i taua awa ki te awa o Mohaka, rere tonu ma taua awa ki te puaha o Mangatainoko, rere tonu whakarunga o taua awa ki tona mata-puna, katahi ka ahu ki Te Pukehikarua, rere tonu te tutukitanga o te awa o Awapurua ki Ngaruroro ki te timatanga.
Te Kawana ...	Taharua ...	Ka timata i te kokonga Hauauru-ma-tonga o Wharetoto, rere tonu whakarunga i te awa o Mohaka ki te taha ngaherehere i te taha Hauauru o te hopua o Taharua, rere tonu i te raina ruri i te taha o taua ngaherehere, katahi ka ahu ki te taha Marangai-ma-tonga, Taharua, rere i te awa o Waio-tewhana i te taha Hauauru-ma-Raki, o te kokonga o Wharetoto, katahi ka haere i te rohe ki te Hauauru o Wharetoto ki te timatanga
Te Kawana ...	Tauhara (Middle)	Ka timata i te Marangai-ma-raki o Tauhara North, 34950 ringiki; ki te Tonga ko tetahi wahi o Tauhara Middle, 1020, 2333, 3561, ringiki; ki te Marangai-ma-tonga, ko tetahi wahi ano o Tauhara Middle, 6904 ringiki; ki te Marangai ko tetahi wahi ano o Tauhara Middle, 3597 ringiki; ki te taha ki te Marangai-ma-raki, ko tetahi taha ano o Tauhara Middle, 8055, 8421 ringiki; ki te taha ki te Hauauru-ma-tonga ano ko etabi wahi o Tauhara Middle, 20000 ringiki; ki te Tonga ko etahi wahi ano o Tauhara Middle, 24830 ringiki; ki te Hauauru, ko tetahi wahi o te roto o Taupo, ki te Hauauru-ma-raki ko Nukuhau, 5650 ringiki, 5000 ringiki, ki te Hauauru-ma-tonga, ko te awa o Waikato, ki te Hauauru ano ko Otumuheke, me te awa hoki o Waikato.
Te Kawana ...	Te Hukui ...	Ko te rohe ki te Tuaraki he whenua Maori, ki te Rawhititi he whenua Maori, me Te Pokoru hoki, ki te Tonga ko Oruanui, ki te Hauauru ko Te Tatua East, kua oti te ruri, a, ka kitea i runga i te mapi o taua whenua i te Tari o te Kairuri i Akarana.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga wheuua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
Te Kawana ...	Te Pokuru ...	Ka timata i te peke o Turangakura, rere tonu Te Huka, haere tonu i te raina o taua Poraka ki Ngaririkahoki, Te Matai, Wai-popo, Ngawapunaru, Pokotaina, Te Mapou, te peke o Oruanui, me te raina ruri i te taha o Te Whawha, rere tonu i te raina ruri o Oruanui ki Te Ahoroa, Te Pokuru, ka whati; rere tonu Te Whakahiwihwi, rere tonu i te hapua o Te Onepu ki Te Umitorino, Te Mapou, Te Ngunguru, Tirotirowhetu, rere tonu te peke o Turangakura, te timatanga
Te Kawana ...	Te Hangihangi ...	Ko te rohe ki te Tuaraki, ki te Rawhiti hoki, he whenua Maori, ki te Tonga ko Oruanui, ki te Hauauru ko Pokuru me Te Hukui.
Te Kawana ...	Tauhara (North) ...	Ko te rohe ki te Tuaraki, ko te awa o Waikato, ki te Rawhiti ko etahi wahi o Tauhara North ano, 38280 ringiki; ki te Hauauru-matonga ko Tauhara Middle, 42320 ringiki.
Te Kawana ...	Te Matai ...	Ko te rohe ki te Tuaraki, ko te awa o Te Ripia, ki te Hauauru ko Wharetoto, ki te Tonga ko te awa o Mohaka, ki te Rawhiti ko Pokatutu.
Te Kawaua ...	Oumupapamaro ...	Ko te rohe ki te Tuaraki, ko Runanga Nama 2, ki te Hauauru ko Wharetoto, ki te Tonga ko te awa o Ripia, ki te Rawhiti, ko te rohe tawhito o te Porowini o Nepia.
Te Kawana ...	Oruanui ...	Ko te rohe ki Tonga ko te kokonga o Whakaipa, i te taha o te roto o Taupo; ki te Hauauru he whenua Maori, ki te Tuaraki he whenua Maori, ki te Rawhiti he whenua Maori, me te awa hoki o Waikato. Timata i Makahikatoa, rere tonu Ngamotu, Ataka, rere tonu Nukuhaupe, matapuna o Waikato, ka whiti ki te Rawhiti, Te One-tapu, ka whiti i raro o Waikato, rere tonu te puau o Waipahili, ka eke ki runga, ka whati, ka ahu ki te Tonga, ka rere i runga o Mamaenui, ka tapotu ki te Matapuna o Maugaio, ka rere i roto o Mangaio, ka whiti ki te Rato, rere tonu te Matapuna o Waitangi, ka rere i roto o Waitangi, ka tutuki ki te raina o Te Aro, ka kati ki Makahikatoa.
Raukahawai, Wineti Te Tau, Taiki Te Rawhiti, Wineti Paranihi, Pooriu Karamu, Eruini Paranihi, Hunu Ngawhaka, Raukawaec, Tokena Turoa, Taka Te Aka, Te Heuheu	Rangipo, e tata ana ki Tonga-riro	
Pohipi, Hemopo, Hare	Wairaka, Taupo ...	Ko te rohe ki te Tuaraki ko Wairaka, he awa; ki te Rawhiti ko te awa o Waikato; ki te Tonga ko Waipawerawera, he awa; ki te Rato ko Oranui poraka.

HE PANUITANGA.

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e manu nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 29 o nga ra o Nowema, 1880, e te Kooti Whenua Maori, ki Tapuaeharuru, Taupo. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo auu whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Karauna Karati ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti; heoi ano, he tino whakaotinga tena; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Tauranga.

Kooti Whenua Maori,
Akarana, Oketopa 18, 1880.

Na Tiki,
Tino Kaituhitahi.

HE WHENUA ENET KIHAI I OTI I ERA WHAKAWAKANGA. KO NGA ROHE KEI NGA KAHITI O MUA.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.

Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.

Iharaira Te Puke, Tarakainga, me etahi atu

Hiruharama Rangatira, e tata ana ki Taupo.

Ko nga ingon o nga kūdono.

Nga ingea o nga whenua me te Takiwa hoki.

To Horowhenua, e tata ana ki Taupo.
Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo,
Kauwai, e tata ana ki Taupo.

Arohaia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Pehi, e tata ana ki Taupo.

Hepoi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Rangi, Tawera, Te Rangi, e tata ana ki Taupo,
Pauhi, Te Kauwhata, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Hīha, me etahi atu.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Pehi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Reoeti Te Ainae, e tata ana ki Taupo.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Pehi, Pehi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
e tata ana.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Nierii, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Hukuhu, e tata ana ki Taupo.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Kiwitahi, e tata ana ki Taupo.

Tarawera Te Waiwhakata, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Whakatane.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Te Puke, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Tawera, Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Wairoa, Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
molu, ihui, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Tehere, Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Hura, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Hurehure, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Pehi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rangi, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Honepu Te Ihu, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Ihu, Te Ihu, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Te Hei, e tata ana ki Taupo.

Rawiri Kākā, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Worwerewere, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Ihakara Kauwai, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo
Pepona Te Paparoa, e tata ana ki Taupo.

Rawiri Kākā, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Kākā, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo,
Te Rehia, e tata ana ki Taupo, e tata ana ki Taupo.

Werewere Te Mangipumao, Tahau, Wairoroki, me
otahi atu

Katerina Karipa, Huita Tangi ia, me etahi atu

Hemopo, Te Hukui, Wairoroki, Katerina Karipa, Parau-
kuia, Te Hukui, Wairoroki, e tata ana ki Taupo,
Tua, Hukui, Te Hukui, e tata ana ki Taupo, e tata ana
mena Te Hukui, e tata ana ki Taupo

Te Hukui, e tata ana ki Taupo,
Wairoroki, e tata ana ki Taupo.

Mohaka, e tata ana ki Taupo.

Rangipo ne Pehi, e tata ana ki Taupo

Morocouaitia, e tata ana ki Taupo.

Atiamari, e tata ana ki Taupo.

Kiwitahi, e tata ana ki Taupo.

Te Waiwhakata, e tata ana ki Taupo.

Whangarei, e tata ana ki Taupo.

Ongorau Naina 1, e tata ana ki Taupo.

Ongorau Naina 2, e tata ana ki Taupo.

Pukerimiro, e tata ana ki Taupo.

Puketorata, e tata ana ki Taupo.

Te urangwhiemua, e tata ana ki Taupo, uharura, Taupo.
Tabaena, e tata ana ki Taupo.

Taua ki te Kauaeru, e tata ana ki Taupo.

Mohaka, e tata ana ki Taupo.

Mohaka (tetahi wahi), e tata ana ki Taupo.

Te Hukui, e tata ana ki Taupo.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,

Akarana, Oketopa 18, 1880.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Tapuacharuru, Taupo, a te 29 o nga ra o Nowema, 1880, te whakawakia ai nga take a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga piihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga piihi whenua kei te rarangi tuatoru.

Mehemea kua tuhituhi pukapuka Wira te tangata mate i tona oranga, ma te Kaitono e kawe mai taua Wira ki te Kooti, kia kite te Kaiwhakawa, kia tau tika ai te whenua i runga i te hiahia o te tangata mate.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Hare Te Kume, Aperahama Te Kume, Tamehana Te Kume, Poihipi Te Kume, Te Amoroa Te Kume	Te Reweti Te Kume	Wharetoto.
Hare Te Kume, Aperahama Te Kume, Tamehana Te Kume, Poihipi Te Kume, Te Amoroa Te Kume	Te Reweti Te Kume	Tauwhara North.
Miriamia Takabia	Takahia	Te Pokuru.
Hare Te Kume...	Te Reweti Te Kume	Te Pokuru.
Hemopo Hikarahu	Ngaruaki Ngapari	Te Hukui.
Hemopo Hikarahu	Ngaruaki Ngapari	Te Pokuru.
Ngaruaki Ngapari	Raimona Te Wehiwehi	Oruanui.
Wi Koheka	Raimona Te Wehiwehi	Oruanui.
Tamihana Te Kume	Reweti Te Kume	Kaingaroa Nama 2.
Hare Te Kume...	Reweti Te Kume	Kaingaroa Nama 2.
Te Puhi-o-te-Arawa Tanira	Iharaira Te Miri	Te Tatua.
Tarei Te Maungahoro	To Waka Takahari	Parahaki.
Tarei Te Maungahoro	Waka Takahari	Tarawera.
Hemopo Hikarahu	Raimona Te Wehiwehi	Hukui.
Hemopo Hikarahu	Ngaruaki Ngapari	Te Hukui.
Hemopo Hikarahu	Ngaruaki Ngapari	Te Pokuru.

HE PANUITANGA.

Mo etahi piihi whenua kia wahia.

Tari o te Kooti Whakawa Whenua Maori,

Akarana, Oketopa 18, 1880.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Tapuacharuru, i te Takiwa o Taupo, a te 29 o nga ra o Nowema, 1880, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohea nga whenua i roto i nga Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko te ingoa o te tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tono kia roherohea.	Te Takiwa.
Tahau, Eru Tahau, Te Wai, Hiria, Te Whare, Rangataua, Werewere, Te Hiria, Te Waru Hemopo Hikarahu, Rongopakaha, Erueti Tarakainga	Wharetoto	Taupo.
Hohepa Tamamutu, Hare Te Kume, Hemopo Hikarahu, Te Roera Matenga, Anikanara Te Hei, Akara Riparata, Te Tua	Te Hukui	Taupo.
Hare Te Kume, Wetini Paeroa, Te Roera Matenga, Ihaka Tawhi, Kuri Rangihoroa, Hare Matenga Taua, Ihaia Te Waru, Tamihana Te Kume.	Oruanui	Taupo.
Wi Maihi Maniapoto, Hohepa Hinerau, Werewere Rangipumamao, Te Rangitahau Werewere Rangipumamao, Wi Maihi Maniapoto	Kaingaroa Nama 2	Taupo.
Werewere Rangipumamao, Te Hira Rangipumamao, Mere Hapi, Hamata, Heni Ngaone, Hamura Takurua, Rawiri Kahia, Roera Te Tauri, Horo Te Tauri, Whakarongo, Wi Maihi Maniapoto	Tauharaiki waenga	Taupo.
	Wharetoto Ripia	Taupo.
	Runanga Nama 2	Taupo.

KO TE KAHIKI O NIU TIRENI.

Ko te ingoa o te tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia roherohe.	Te Takiwa.
Werewere Rangipumamao, Rongotaua Kiri- wera, Arihia, Rangitahau, Taina Rangitaua, Te Katu, Eru Paitabau, Ngaruhe, Te Hira Rangipumamao, Te Kapuawhakarito, Mani- hera Potahi, Rokino, Hiria Rangimarama, Te Whare, Momae, Pariwaikahurangi, Hi- newaiata, Taokete, Pita Tiwaewae, Hohaiia, Te Hurihanga, Witimoa Rore, Taniora Te Tahuri, Petera Rangihiroa, Te Rangitahau, Ihaia Te Waru	Runanga Nama 1 ...	Taupo.
Te Roera Matenga Imeri Peehi Maiheihei	Te Arero Ngangutu ... Hamaria ...	Taupo. Taupo.

I tāia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niū Tīreni e GEORGE DIDSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga, Poneke.